

APELĀCIJAS PADOME

Pasta adrese:
a/k 210, Rīga LV-1047

Adrese:
Citadeles iela 7 (70), Rīga

Tālruni:
327 930, 327 940

Fakss:
371 9 348 982

Apelācijas lietas šifrs:
ApP/95/ M92 - 2341

Lēmums

Rīga

1996. gada 5. janvārī

Apelācijas padome:

ApP sēdes priekšsēdētājs - G. Poļakovs,
ApP sēdes locekļi - J. Ancītis un K. Krūmiņš,
ApP sekretāre - Ie. Judinska

1995. gada 1. decembrī izskatīja apelācijas iesniegumu, kuru patentu pilnvarotais G. Rotbergs, balstoties uz LR Likuma par preču zīmēm (LPZ) 7. panta ceturto daļu, iesniedzis pieteicēja - firmas "BIG DUTCHMAN A.G." (Vācija) vārdā pret LR Patentu valdes (LPV) 1995. gada 1. augusta lēmumu par kombinētas (figuratīvas) preču zīmes BIG DUTCHMAN

(pieteik. Nr. M-92-2341; pieteik. datums 02.12.1992; pieteikta 6., 7., 9., 11., 19., 20. un 21. klasēm, kurās ietilpst galvenokārt mehānismi un tehniskie līdzekļi māļputnu audzēšanai)

reģistrācijas atteikumu.

Apelācijas iesniedzējs nepiekrīta LPV lēmumam un lūdz ApP "pieņemt lēmumu par iespēju reģistrēt preču zīmi BIG DUTCHMAN (fig.)".

ApP sēdē piedalījās pieteicēja pārstāvis - patentu pilnvarotais G. Rotbergs un LPV pārstāve - Preču zīmju un dizainparaugu nodaļas eksperte K. Kropa, kas veikusi minētā pieteikuma ekspertīzi.

I. Izskatot iebilduma lietā esošos dokumentus un materiālus un noklausoties sēdes gaitā pieteicēja un LPV pārstāvju paskaidrojumus, Apelācijas Padome **konstatēja**:

1. LPV lēmums atteikt preču zīmes BIG DUTCHMAN reģistrāciju balstās uz slēdzienu, ka "pieteiktais apzīmējums nespēj veikt preču zīmes funkcijas". Šo slēdzienu LPV pamato sekojoši:

- pieteiktā apzīmējuma atšķirīgums ir nepietiekams;
- zīmē dominē elementi, kam ir aprakstošs raksturs (LPZ 2. panta pirmās daļas 1. punkts);
- pieteiktā apzīmējuma salikums BIG DUTCHMAN ir maldinošs (LPZ 2. panta pirmās daļas 7. punkts).

1.1. Attiecībā uz preču zīmes reģistrācijas atteikuma pirmo pamatojumu (pieteiktā apzīmējuma atšķirīgums ir nepietiekams) LPV lēmums nesatur nekādus argumentus (motīvu daļu), kuru dēļ preču zīmes reģistrācija nav iespējama, proti, ka izskatāmajai preču zīmei trūkst īpašību, kas tās ļauj atšķirt no citām zīmēm.

1.2. LPV lēmuma otrais pamatojums ar norādi uz LPZ 2. panta pirmās daļas 1. punktu tiek argumentēts ar to, ka apzīmējumā dominējošo vārdisko elementu "big" un "Dutchman" salikums var tikt tulkots kā "lielais holandietis". Šajā nozīmē apzīmējuma vārdiskais salikums apraksta preču izcelsmes vietu.

1.3. LPV lēmuma pamatojums, kas balstās uz LPZ 2. panta pirmās daļas 7. punktu, tiek argumentēts ar to, ka apzīmējuma vārdiskā elementa "Dutchman" tulkojums ("holandietis") ir maldinošs, jo 1) preču zīmes pieteicējs ir no Vācijas, 2) "kaut arī vārda arhaiskajā nozīmē apzīmējumu Dutchman var tulkot kā "vācietis", Latvijas patērētāju apziņā šis vārds noteikti tiks uztverts kā "holandietis".

1.4. ApP sēdes gaitā, atbildot uz jautājumiem, LPV pārstāve paskaidroja, ka kombinētā apzīmējuma BIG DUTCHMAN vārdisko sastāvdaļu nozīmes angļu valodā, kā arī to tulkojuma nozīmes latviešu valodā pietiekoši liecina par to, ka zīmei piemīt aprakstošs raksturs (zīme apraksta preču izcelsmes vietu). No šā fakta arī izriet, ka 1) apzīmējuma atšķirīgums ir nepietiekams un 2) apzīmējums ir maldinošs.

2. Apelācijas iesniedzējs pamato savu nepieņemšanu LPV lēmumam sekojoši:

2.1. Pieteicēja iesniegumā par preču zīmes reģistrāciju, kā arī LPV lēmumos par pieteikuma akceptu un preču zīmes reģistrācijas atteikumu zīme ir klasificēta kā kombinēta (figuratīva) zīme, kas sastāv no vārdiem BIG DUTCHMAN ar grafiskās zīmes elementiem. Tomēr LPV lēmumā tiek piemērotas likuma prasības, kas attiecas tikai uz vārdiskiem apzīmējumiem.

2.2. Likuma normatīvais kritērijs, kas neļauj reģistrēt apzīmējumus, kuriem pietrūkst atšķirīguma, LPV lēmumā aizvietots ar jaunu kritēriju (preču zīmes reģistrācijas nosacījumu) - zīmes nepietiekams atšķirīgums.

2.3. LPV lēmums nesatur nekādus argumentus (motīvu daļu), kuru dēļ preču zīmes reģistrācija nav iespējama, proti, ka izskatāmajai preču zīmei trūkst īpašību, kas to ļauj atšķirt no citām zīmēm.

2.4. Atteikuma argumentācijai piemīt aprakstošs raksturs, jo lēmumā nav analizēts viss kombinētais apzīmējums, bet tikai tā vārdiskā daļa. Lēmums balstās uz konstatējumu, ka apzīmējumā dominē vārdiskie elementi "big" un "Dutchman", bet šis konstatējums nav motivēts: tas nesatur argumentus, kas liecinātu, ka zīmē dominē tieši vārdiskie elementi.

2.5. LPV lēmuma pamatojumi balstās uz angļu vārdu "big" un "Dutchman" savienojuma tulkojuma nozīmēm latviešu valodā. Šāda pieeja ir pretrunā ar LR Valodu likuma 20. pantu, kas "nosaka, ka nosaukumi, kuri veido firmu preču zīmes marķējumu, citās valodās netiek tulkoti", kā arī ar LR Ministru Padomes 1992. gada 4. novembra Nolikuma 6.3. pantu, kas reglamentē Valodu likuma normu lietošanu nosaukumos un informācijā.

II. Apelācijas iesnieguma izskatīšanas rezultātā Apelācijas padome nāca pie šādiem **slēdzieniem:**

1. LPV lēmuma tēze, ka kombinēta (figuratīva) apzīmējuma BIG DUTCHMAN atšķirīgums ir nepietiekams, nav ievērojama, jo tā neatbilst likuma noteikumiem. Likums neparedz nosacījumu, ka neregistrē preču zīmi, kurai kaut arī piemīt atšķirīgums, atšķirīgums ir nepietiekams. Par to, ka likums neparedz atšķirīguma daudzpakāpju gradāciju un, attiecīgi, neprasa zīmju atšķirīguma pakāpes (lieluma, līmeņa, mēroga) novērtējumu, liecina jēdziena "atšķirīgums" definējums likumā: īpašības, kas ļauj vienu zīmi atšķirt no citām zīmēm (LPZ 2. panta pirmās daļas 1. punkts). Par to liecina arī preču (pakalpojumu) zīmes pamatdefinējums (LPZ 1. panta pirmā daļa).

Minētā tēze, ja ar to domāts apgalvojums, ka izskatāmajam apzīmējumam pietrūkst atšķirīguma, nav atzistama par pamatotu, jo minētais apgalvojums lēmumā nav motivēts.

2. LPV lēmuma atteikuma pamatojums ar norādi uz LPZ 2. panta pirmās daļas 1. punktu, kas balstās uz tēzi, ka zīmē BIG DUTCHMAN dominē elementi, kam ir aprakstošs raksturs (to tulkojums latviešu valodā apraksta preču izcelsmes vietu), nav atzistams par pārliecinošu, šādu iemēslu dēļ.

2.1. LPV lēmumā tiek ignorēts apzīmējuma raksturs: pieteiktais apzīmējums ir kombinēta (figuratīva) zīme, kas sastāv no grafiskiem un vārdiskiem elementiem, turklāt no visiem apzīmējuma attēliem, kuri ir lietā vai kas tai tika pievienoti ApP sēdes gaitā, redzams, ka pat vārdiskajiem elementiem piemīt īpašs grafisks izpildījums (rakstība).

2.2. Lēmumā pietrūkst analīzes vai argumentācijas, kas liecinātu, ka pieteiktajā apzīmējumā tieši vārdiskajiem elementiem "big" un "Dutchman" ir dominējoša nozīme. ApP sēdes gaitā minētais arguments, ka apzīmējuma grafiskais elements nav skaidrs un tāpēc nav uzskatāms par dominējošu vai vienlīdzīgu vārdiskiem elementiem, nav atzistams par pārliecinošu, jo zīmes grafiskā elementa izpildījuma kvalitāte nevar būt par šķērslī preču zīmes reģistrācijai. Gadījumā, kad apzīmējuma izpildījuma kvalitāte neatbilst LPV prasībām, LPV ir tiesīga pieprasīt no pieteicēja kvalitatīvu attēlu.

2.3. Pieteicēja pāstāvja ApP sēdes gaitā demonstrētie materiāli, kuros attēlots vārdiskais apzīmējums BIG DUTCHMAN bez grafiskiem elementiem un analogiskais kombinētais apzīmējums ar grafiskiem elementiem, liecina, ka kombinēts apzīmējums jāaplūko kā nedalāms savienojums.

2.4. Pieņemot, ka apzīmējuma vārdiskās sastāvdaļas, it īpaši, vārda Dutchman lēmumā minētā nozīme ("holandietis") ir saprotama Latvijas vidusmēra patērētāju daļai, kas pārvalda angļu valodu, var arī pieņemt, ka viņiem ir pazīstama tāpat vārda otrā (arhaiskā) nozīme - "vācietis". Tātad vārdu BIG DUTCHMAN salikums var tikt tulkojums latviešu valodā arī kā "lielais vācietis". Tas nozīmē, ka vārdu BIG DUTCHMAN salikumam var būt ne viens vienīgs, bet vismaz divi dažādi tulkojumi. Tas savukārt nozīmē, ka LPV slēdziens, ka "Latvijas patērētāju apziņā šis vārds noteikti tiks uztverts kā "holandietis", ir apšaubāms.

2.5. Novērtējot vārdiskā apzīmējuma BIG DUTCHMAN atbilstību LPZ 2. panta pirmās daļas 1. punkta noteikumiem, jāievēro arī tā pirmais vārds "big". Atšķirībā no vienkāršiem apzīmējumiem "holandietis" vai "vācietis", vārdu BIG DUTCHMAN savienojums iegūst jaunu nokrāsu: vārds "big" savienojumā akcentē nevis norādi uz iespējamo preču izcelsmes vietu, bet kādu milzīgu personu, pasakas spēkavīru u. tml.

2.6. Pat abstrahējoties no konkrētā pieteiktā apzīmējuma rakstura un neatkarīgi no tā, kā varētu tikt tulkojums vārds Dutchman ("holandietis" vai "vācietis"), var piekrist tam, ka jebkurā vārda Dutchman nozīmē to var uzskatīt kā netiešu norādi uz preču izcelsmes vietu. Tomēr nevar piekrist LPV lēmuma pamatojumam, jo likums neliedz reģistrēt preču zīmes, kas satur ģeogrāfiska rakstura tiešu vai netiešu norādi. Gluži otrādi, LPZ 2. panta otrā daļa nosaka, ka "jebkuru apzīmējumu, ko var uztvert kā ģeogrāfiska rakstura norādi, zīmē drīkst iekļaut ..." (ar nosacījumiem, kuru starpā LPZ 2. panta pirmās daļas 1. punkta noteikumi nav minēti).

2.7. LPV lēmumā minēto tēzi par elementu "big" un "Dutchman" savienojuma aprakstošo raksturu nevar pieņemt arī tāpēc, ka tā ir pretrunā ar starptautisko, kā arī ar LPV praksi analogisku preču zīmju reģistrācijā.

3. LPV lēmuma atteikuma pamatojums ar norādi uz LPZ 2. panta pirmās daļas 7. punktu, kas balstās uz tēzi, ka apzīmējuma salikums BIG DUTCHMAN apraksta preču

izcelsmes vietu, kas tomēr nav pieteicēja atrašanās vieta, un tāpēc tas ir maldinošs, nav atzīstams par pārliecinošu šādu iemeslu dēļ.

3.1. Novērtējot, vai apzīmējums uzskatāms par maldinošu, pirmām kārtām un galvenokārt jāatbild uz jautājumu, kādiem patērētājiem tas ir paredzēts. Sevišķi svarīga nozīme ir atbildei, vai zīme paredzēta plaša patēriņa preču patērētājiem, vai īpašiem patērētājiem.

No preču saraksta, attiecībā uz kuru pieteikta zīme, skaidri redzams, ka tās nav plaša patēriņa preces. Sarakstā iekļautās preces ir tehniskie līdzekļi, kurus lieto broileru, mājputnu un mājdzīvnieku audzēšanai, barības sagatavošanai, olu, barības vai mēslu transportēšanai u. tml. nolūkiem. Turklāt preču lielākā daļa paredzēta broileru, mājputnu un mājdzīvnieku rūpnieciskai audzēšanai. Tātad var secināt, ka minēto preču galvenais patērētājs ir speciālists sevišķā nozarē. Atšķirībā no vidusmēra patērētāja patērētājs-uzņēmējs (individuāls uzņēmējs vai uzņēmums), neatkarīgi no tā, vai viņš prot angļu valodu, vai ne, iegādājas tehnoloģiskās iekārtas, orientējoties īpašā tirgū nevis uz preču zīmēm, etiķetēm vai iesaiņojumu formām, bet uz visu viņam pieejamo komercinformāciju par firmām, kas ražo attiecīgās iekārtas - "šaura" patēriņa preces.

3.2. Šā lēmuma II daļas 2.3. - 2.5. punktā minētie apsvērumi un slēdzieni piemērojami pilnā mērā, arī lai apšaubītu LPV lēmuma atteikuma norādi uz LPZ 2. panta pirmās daļas 7. punktu.

3.3. LPV lēmumā tiek ignorēts, ka pieteiktais apzīmējums atkārtο firmas - preču zīmes īpašnieka nosaukumu. Ir zināms, ka starptautiskajā praksē firmas nosaukumus bieži reģistrē kā preču zīmes. Pats fakts, ka firma ar nosaukumu "BIG DUTCHMAN" tika nodibināta (reģistrēta) un veic uzņēmējdarbību apzīmējuma izcelsmes zemē, var būt par netiešu pierādījumu tam, ka tās nosaukums un, attiecīgi, identiskais apzīmējums nav atzīstams par maldinošu.

III. Ņemot vērā šā lēmuma I un II daļā minētos faktus, argumentus un secinājumus, Apelācijas padome **nolemj**:

1. atcelt kā nepamatotu Patentu valdes lēmumu par preču zīmes BIG DUTCHMAN reģistrācijas atteikumu;

2. atzīt pieteikto preču zīmi BIG DUTCHMAN par reģistrējamu attiecībā uz visu pieteikto preču sarakstu;

3. Patentu valdes Preču zīmju un dizainparaugu nodaļai un Dokumentācijas un Valsts reģistru nodaļai, pamatojoties uz šo lēmumu, Likumā par preču zīmēm noteiktajā kārtībā izdarīt Valsts reģistrā, kā arī citā LPV dokumentācijā nepieciešamos ierakstus, kas ir saistīti ar preču zīmes BIG DUTCHMAN reģistrāciju.

ApP sēdes priekšsēdētājs

G. Poļakovs

ApP sēdes locekļi:

J. Ancītis

K. Krūmiņš